Polska nie musi produkować wszystkiego, by zachować suwerenność przemysłową. Musi jednak mieć pewność, że w sytuacji kryzysu nadal będzie mogła pozyskiwać, naprawiać i rozwijać kluczowe systemy uzbrojenia. O tym, gdzie rzeczywiście przebiegają najważniejsze zależności polskiego przemysłu obronnego i jak skutecznie je ograniczać, mówi nowy raport Instytutu Sobieskiego „Architektura suwerenności. Logistyka obronna w dobie zagrożenia wojną". Jego prezentacja odbędzie się 10 listopada 2026 r. w Centrum Prasowym PAP w Warszawie.

Debata o suwerenności polskiego przemysłu obronnego zbyt często koncentruje się na wskaźnikach polonizacji, udziale krajowych komponentów i miejscu montażu końcowego. Tymczasem rzeczywista zdolność państwa do obrony zależy od czegoś więcej: odporności całego łańcucha wartości – od dostępu do surowców i kluczowych technologii, przez komponenty i podzespoły, aż po możliwość integracji, serwisowania, naprawy i modernizacji sprzętu.

Jak wskazują autorzy raportu Instytutu Sobieskiego, suwerenność przemysłowa nie oznacza pełnej samowystarczalności. Oznacza przede wszystkim zdolność do utrzymania dostępu do produktów i usług oraz kontynuowania kluczowych procesów produkcyjnych i serwisowych nawet wtedy, gdy zagraniczne wsparcie zostaje ograniczone, opóźnione lub uzależnione od dodatkowych warunków. Dlatego zasadnicze pytanie nie brzmi: czy Polska samodzielnie produkuje dany system uzbrojenia? Powinno ono brzmieć: czy będzie w stanie nadal go pozyskiwać i utrzymywać w gotowości, gdy międzynarodowe łańcuchy dostaw zostaną zakłócone?

Rzeczywistych luk jest mniej, niż sugeruje debata publiczna

Analiza pięciu studiów przypadku, uwzględniająca stan na sierpień 2026 r., prowadzi do ostrożnie optymistycznego wniosku. Skala problemów polskiego przemysłu obronnego jest mniejsza, niż często przedstawia się ją w debacie publicznej. Zidentyfikowane luki dotyczą stosunkowo wąskiej grupy technologii i komponentów. Jednocześnie możliwości ich uzupełnienia szybko się kurczą – odtworzenie niektórych zdolności wymaga ponad dwóch lat, dlatego decyzje inwestycyjne i organizacyjne muszą zostać podjęte odpowiednio wcześnie.

Przykładem są łańcuchy dostaw amunicji wielkokalibrowej. Polska dysponuje istotnymi zasobami na początku i końcu łańcucha wartości: własnymi surowcami i materiałami wysokoenergetycznymi, a także kompetencjami w zakresie integracji

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].

systemów, oprogramowania dowodzenia i konstrukcji platform bezzałogowych. Największe słabości występują natomiast w jego środkowej części, przede wszystkim w obszarze chemii prochowej, elektroniki zapalnikowej i aktywnej ochrony pojazdów.

To istotna korekta powszechnego sposobu myślenia o polonizacji. Sam montaż końcowy, choć dobrze widoczny i łatwy do przedstawienia jako sukces przemysłowy, nie przesądza o rzeczywistej odporności dostaw. Znacznie ważniejsze może być zabezpieczenie dostępu do tych komponentów i technologii, których brak uniemożliwiłby produkcję lub eksploatację całego systemu.

Podobne wyzwania dotyczą systemów antydronowych – jednego z najszybciej rozwijających się segmentów rynku obronnego. Polska dysponuje krajowymi rozwiązaniami w zakresie wykrywania i dowodzenia, potwierdzonymi wdrożeniami. Jednocześnie środki rażenia w dużej mierze pochodzą z importu. Dodatkowym zagrożeniem są tzw. wąskie gardła horyzontalne, czyli komponenty wykorzystywane jednocześnie w kilku pozornie niezależnych programach zbrojeniowych. Zakłócenie dostaw pojedynczego elementu może więc wywołać konsekwencje dla wielu systemów.

Od pełnej samowystarczalności do zarządzania zależnościami

Raport wskazuje, że odpowiedzią na wyzwania suwerenności przemysłowej nie powinno być automatyczne przenoszenie całej produkcji do kraju. W wielu przypadkach bardziej efektywne i ekonomicznie uzasadnione będzie zastosowanie instrumentów zabezpieczających ciągłość dostaw i eksploatacji.

Autorzy wskazują trzy grupy działań, które powinny stać się podstawą polityki państwa:

- **Systematyczne gromadzenie informacji o łańcuchach dostaw.** Obowiązek sprawozdawczy producentów i dostawców powinien umożliwić identyfikację rzeczywistych zależności, alternatywnych źródeł zaopatrzenia i potencjalnych punktów krytycznych. To najtańszy instrument, a zarazem warunek racjonalnego stosowania pozostałych narzędzi.
- **Wzmocnienie zabezpieczeń kontraktowych.** Umowy na dostawy sprzętu i uzbrojenia powinny uwzględniać klauzule kryzysowe, wymóg posiadania drugiego kwalifikowanego źródła dostaw, odpowiednie zapasy oraz prawa do

integracji, serwisowania i naprawy sprzętu.
- **Ukierunkowane inwestycje kapitałowe.** Tam, gdzie nie istnieją alternatywne źródła dostaw, a ryzyka nie można ograniczyć instrumentami kontraktowymi, konieczne mogą być inwestycje w krajowe zdolności produkcyjne i technologiczne. Powinny one dotyczyć precyzyjnie zidentyfikowanych, krytycznych ogniw łańcuchów wartości.

Ważnym wymiarem proponowanych działań jest również współpraca regionalna, szczególnie w ramach państw wschodniej flanki NATO. Budowanie odporności przemysłu obronnego nie musi oznaczać, że każde państwo będzie rozwijać wszystkie zdolności samodzielnie. Koordynacja inwestycji, współdzielenie zasobów i tworzenie alternatywnych źródeł dostaw mogą zwiększyć bezpieczeństwo całego regionu.

Prezentacja raportu i konferencja prasowa Instytutu Sobieskiego

Wnioski raportu „Architektura suwerenności. Logistyka obronna w dobie zagrożenia wojną” zostaną zaprezentowane podczas konferencji organizowanej przez Instytut Sobieskiego **we wtorek, 10 listopada 2026 r., w Centrum Prasowym PAP przy ul. Brackiej 6/8 w Warszawie**.

Wydarzenie będzie okazją do przedstawienia wyników analizy, dyskusji o przyszłości polskiego przemysłu obronnego oraz rozmowy o instrumentach, które mogą zwiększyć odporność krajowych i regionalnych łańcuchów dostaw.

Wystąpienia otwierające wygłoszą:

- Bartosz Grodecki – szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

Raport przedstawią jego autorzy: Aleksandra Lisicka-Firlej, Krzysztof Michalski, Piotr Woyke i Przemysław Humięcki. Prezentację poprowadzi Jadwiga Emilewicz, członek Zarządu Instytutu Sobieskiego.

Następnie odbędzie się panel dyskusyjny „Przemysł wobec wyzwań suwerenności łańcuchów dostaw”, w którym udział wezmą:

- Piotr Wojciechowski – prezes zarządu WB Electronics;

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].

- Piotr Wilczek – ONODRIM;
- dr Adam Piotrowski – prezes zarządu VIGO Photonics.

Dyskusję poprowadzi Mariusz Marszałkowski z Defence24.

Raport Instytutu Sobieskiego stawia ważne pytanie o kierunek rozwoju polskiego przemysłu obronnego: czy będziemy mierzyć jego siłę liczbą produktów montowanych w kraju, czy zdolnością do zapewnienia ciągłości dostaw, produkcji i serwisowania w warunkach kryzysu? Odpowiedź na to pytanie będzie miała bezpośrednie znaczenie dla bezpieczeństwa państwa w nadchodzących latach.

Partnerami raportu są: Onodrim, Instytut Wschodniej Flanki

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].